

Zadeva C-310/24**Povzetek predloga za sprejetje predhodne odločbe v skladu s členom 98(1)
Poslovnika Sodišča****Datum vložitve:**

29. april 2024

Predložitveno sodišče:

Sofijski rayonen sad (okrajno sodišče v Sofiji, Bolgarija)

Datum predložitvene odločbe:

22. april 2024

Tožeča stranka:

YL

Tožena stranka:

„Elektrozpredelitelni mrežhi Zapad“ EAD

Predmet postopka v glavni stvari

Negativna ugotovitvena tožba, s katero tožeča stranka predlaga, naj se ugotovi, da ji ni treba plačati računa za električno energijo, ki temelji na ocenjeni porabi električne energije v zadnjih treh mesecih pred odčitavanjem števca z okvaro, ki ni natančno zabeležil dejanske porabe

Predmet in pravna podlaga predloga za sprejetje predhodne odločbe

Razlaga Direktive (EU) 2019/944, Uredbe (EU) 2019/943 in Direktive 2011/83/EU v zvezi z vprašanjem, kako se določa cena električne energije, katere komponente je treba vključiti in kako se uporablja načelo energetske učinkovitosti; razlaga Direktive 2011/83/EU glede tega, ali je porabnik dolžan plačati ceno za ocenjeno količino električne energije, če se merilna naprava okvari ali ne beleži pravilno in je razlog za to zunanji vpliv ali pa ne gre za zunanji vpliv; prav tako razlaga glede sorazmernosti stroškov omrežja in obveznosti porabnikov, da nosijo te stroške ob upoštevanju dejstva, da je treba dobavitelja/operaterja spodbuditi, da omeji svoje izgube.

Vprašanja za predhodno odločanje

1. Ali je treba [izraz] „plačil[a] [...] vključno z [...] energijo za izgube“ v smislu člena 46(2)(d) Direktive (EU) 2019/944 in člena 18(8) Uredbe (EU) 2019/943 razlagati tako, da vključuje tudi porabljeno električno energijo, ki pa je merilna naprava ni zabeležila, če je razlog za neizvedeno ali nepravilno beleženje električne energije pri porabniku

- (a) zunanji vpliv,
- (b) ni zunanji vpliv,

omrežni operater ali dobavitelj električne energije pa vzroka ni pravočasno odpravil, tako da obračun temelji na „ocenjeni“ količini električne energije za zakonsko določeno obdobje, katerega konec je odvisen od datuma, ko je dobavitelj ugotovil tehnično napako?

2. Ali je treba obveznost, ki jo ima regulativna komisija na podlagi člena 59(1)(a) Direktive 2019/944, razlagati tako, da je načelo določanja preglednih meril za tarife za prenos ali distribucijo ali njihove metodologije izpolnjeno, če tarifa krije stroške operaterja v primeru okvare merilne naprave (merilna naprava, ki ne beleži ali je tehnično pomanjkljiva) v višini ocenjenih izgub za predvideno obdobje, če je razlog za to okvaro

- (a) zunanji vpliv,
- (b) ni zunanji vpliv,

omrežni operater ali dobavitelj električne energije, ki je lastnik merilne naprave, pa vzroka ni pravočasno odpravil?

3. Ali je treba člen 18(1) in (7) Uredbe (EU) 2019/943 razlagati tako, da ne nasprotuje nacionalni ureditvi, v skladu s katero se stroški električne energije porabnika v primeru okvare merilne naprave določijo na podlagi ocene njegove porabe električne energije za predvideno obdobje, ne da bi se preverila količina električne energije, ki jo je dejansko porabil, če je razlog za to okvaro

- (a) zunanji vpliv,
- (b) ni zunanji vpliv?

4. Ali je treba člen 27 Direktive 2011/83/EU razlagati tako, da mora porabnik plačati ceno za ocenjeno količino električne energije v predvidenem obdobju, če merilna naprava ne beleži dejanske porabe električne energije, je zunaj nepremičnine porabnika in je razlog za njeno okvaro

- (a) zunanji vpliv,
- (b) ni zunanji vpliv?

5. Ali je treba člen 10(4) Direktive (EU) 2019/944 razlagati tako, da ne nasprotuje nacionalni ureditvi, ki dobavitelju električne energije/omrežnemu operaterju dovoljuje, da preračuna količino električne energije tako, da jo nadomesti z ocenjeno količino električne energije, ki bi bila porabljena v predvidenem obdobju, če merilna naprava ne meri pravilno, je zunaj obsega porabnika in je razlog za njeno okvaro

- (a) zunanji vpliv,
- (b) ni zunanji vpliv?

Določbe prava Unije

Direktiva 2011/83/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2011 o pravicah potrošnikov, spremembi Direktive Sveta 93/13/EGS in Direktive 1999/44/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Direktive Sveta 85/577/EGS in Direktive 97/7/ES Evropskega parlamenta in Sveta, člen 1, člen 2, točki 1 in 2, člen 3(1) in (2), člen 4, člen 9(1), (2) in (3), člen 18, od (1) do (4), člen 27

Direktiva (EU) 2019/944 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. junija 2019 o skupnih pravilih notranjega trga električne energije in spremembi Direktive 2012/27/EU, uvodna izjava 83, člen 1, člen 2, točke od 1 do 4, člen 10(1) in (2), člen 10(3)(a), (b), (d), (e), (f), (g) in (h), člen 10, od (4) do (12), člen 46(2)(d), člen 59(1)(a) in (r)

Uredba (EU) 2019/943 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. junija 2019 o notranjem trgu električne energije, člen 18(1), (3), (7) in (8)

Nacionalna zakonodaja

GRAZHDANSKI PROTSESUALEN KODEKS (ZAKONIK O CIVILNEM POSTOPKU)

Člen 7(3) Sodišče po uradni dolžnosti preveri, ali potrošniška pogodba vsebuje nepošteno pogoje. Strankam daje možnost, da se v zvezi s tem izjavijo.

ZAKON ZA ENERGETIKATA (ZAKON O ENERGETIKI)

V skladu s členom 83(1) se vzpostavitev in obratovanje elektroenergetskih omrežij izvajata v skladu z določbami iz Pravila za izmervane na količestvoto elektricheska energia (pravila za merjenje količine električne energije, v nadaljevanju: PIKEE), ki opredeljujejo načela merjenja, metode in mesta merjenja ter postopek in metode preračuna količine električne energije v primeru, da električna energija ni izmerjena ali je izmerjena nepravilno ali netočno. Ta pravila

izdaja Komisija za energijsko i vodno regulirane (komisija za regulacijo energije in vode, Bolgarija; v nadaljevanju: regulativna komisija) na predlog elektroenergetskih podjetij, regulativna komisija in elektroenergetska podjetja pa jih objavijo na svojih spletnih straneh.

Člen 1 tega zakona med drugim vsebuje opredelitev pojma „gospodinjiski odjemalec“: odjemalec, ki kupuje električno energijo ali daljinsko ogrevanje s toplo vodo ali paro kot prenosnikom toplote za ogrevanje, klimatizacijo in oskrbo s toplo vodo ali zemeljski plin za lastno rabo v gospodinjstvu.

PRAVILA ZA IZMERVANE NA KOLICHESTVOTO ELEKTRICHESKA ENERGIA (PRAVILA ZA MERJENJE KOLIČINE ELEKTRIČNE ENERGIJE)

V skladu s členom 1 ta pravila določajo zlasti zahteve glede natančnosti merjenja in preskušanja tehničnih in meroslovnih lastnosti merilnih naprav/sistemov ter povezanih sistemov javljanja, pravice in obveznosti lastnika merilnega sistema in udeležencev v prometu z električno energijo, pogoje in postopke za opredelitev primerov, ko električna energija ni izmerjena ali je izmerjena nepravilno ali netočno, pogoje, postopke in metode za obratovanje lokacij in naprav za merilne naprave, za katere velja obvezno umerjanje.

Pravila določajo tudi preglede merilnih naprav, za katere velja obvezno umerjanje, glede skladnosti z določenimi zahtevami, vključno s točnostjo merjenja, ki jih izvaja zadevni omrežni operater.

Poleg teh pregledov mora omrežni operater (lastnik merilne naprave, za katero velja obvezno umerjanje) na kraju samem zagotoviti tehnične preglede merilnega sistema/naprave, za katero velja obvezno umerjanje, ter zamenjavo ali prilagoditev programa parametrov merilne naprave, za katero velja obvezno umerjanje. Odčitavanje števca na merilni napravi, za katero velja obvezno umerjanje, ne pomeni tehničnega pregleda v smislu navedenih pravil.

Oddelek IX pravil določa postopek in metode za preračun količine električne energije.

Člen 49 tega oddelka določa, da mora zadevni omrežni operater sestaviti zapisnik o pregledu, izvedenem v skladu s temi pravili, ki ga podpišeta njegov zastopnik in uporabnik ali njegov zastopnik. Če se pri pregledu ugotovi, da merilna naprava, za katero velja obvezno umerjanje, ne ustreza predpisanim meroslovnim in/ali tehničnim lastnostim, da je njena celovitost in/ali funkcionalnost okrnjena ali da obstaja sum, da ji je bil dodan tuj element, se naprava odstrani, zapečati s plombo z oznako zadevnega omrežnega operaterja in edinstveno številko ter v 14 dneh od dneva pregleda pošlje nadzornemu organu, pristojnemu za meroslovne preglede.

Če so razlogi za okvaro merilne naprave, za katero velja obvezno umerjanje, posledica višje sile v smislu pravil, zadevnemu omrežnemu operaterju odstranjene

merilne naprave, za katero velja obvezno umerjanje, ni treba poslati pristojnemu organu za meroslovni nadzor.

V navedenih primerih mora zadevni omrežni operater namestiti delujoče merilne naprave, za katere velja obvezno umerjanje.

Člen 50 določa podrobna pravila za izračun količine električne energije v primeru neizvedene ali nedopustno odstopajoče meritve z merilno napravo, za katero velja obvezno umerjanje, člen 51 v primeru ugotovitve nepravilne priključitve na električno omrežje in člen 52 v primeru tehnične okvare merilne naprave, za katero velja obvezno umerjanje, zaradi katere porabljena električna energija teče skozi merilni sistem, vendar se pri tem ne beležijo količine in ni mogoče zaznati zunanjih vplivov.

V skladu s členom 56 mora operater distribucijskega sistema v primeru preračuna količin električne energije na podlagi tega oddelka pravil uporabniku izstaviti račun za preračunane količine električne energije, pojasniti preračun in ga obvestiti o znesku za plačilo omrežnih storitev (razen pristojbine za dostop do distribucijskega omrežja, izračunane na podlagi opravljene storitve) ter o „obveznostih do javnosti“. Količine električne energije, preračunane v skladu z odstavkom 1, se zaračunajo na podlagi tržne cene električne energije, ocenjene za obdobje preračuna, ki jo za kritje tehničnih stroškov določi regulativna komisija.

Kratka predstavitev dejanskega stanja in postopka

- 1 Stranki se strinjata, da je tožeča stranka lastnica nepremičnine, ki je od 10. 4. 2022 priključena na prenosni sistem električne energije, in da je imela tožena stranka v zadevnem obdobju in na zadevni lokaciji pravico dobavljati in zaračunavati električno energijo. Odobrena je bila kot operater prenosnega sistema in dobaviteljica električne energije. V podatkovni zbirki tožene stranke je bil za zadevno nepremičnino ustvarjen račun porabnika za dobavo in porabo električne energije. Nesporno je, da je bila med strankama sklenjena potrošniška pogodba o dobavi električne energije za zadevno obdobje in lokacijo ter da je bila hiša tožeče stranke opremljena z števcem električne energije (tehnično merilno napravo), ki je bil nameščen zunaj meja nepremičnine.
- 2 Prav tako ni sporno, da so zaposleni pri toženi stranki dne 10. 4. 2023 preverili števec električne energije. Nameščen je bil v kovinski škatli na ulici, ki je bila dostopna le zaposlenim pri toženi stranki. Števec je bil po pregledu dne 10. 4. 2023 odstranjen in poslan na Bulgarski institut po metrologia (bolgarski inštitut za meroslovje, v nadaljevanju: BIM), ki je merilno napravo pregledal. Te ugotovitve o dejanskem stanju so bile navedene tudi v poročilu izvedenca, ki ga je pridobilo predložitveno sodišče.
- 3 Pregled je nesporno pokazal, da števec, ki beleži dnevno tarifo, ni sešteval meritev in da na merilni napravi ni bilo nobenih vidnih napak, in sicer ne na zunanosti ne na vezju ali posameznih delih števca električne energije, vključno s programsko

opremo. BIM je ugotovil, da se električna energija, ki je tekla skozi števec, ni seštevala v skladu z določeno tarifo in da števec ni bil skladen z meroslovnimi lastnostmi niti ni izpolnjeval zahtev glede natančnosti merjenja električne energije.

- 4 Tožena stranka je na podlagi teh rezultatov izdala račun v skladu s členom 50(1)(b) PIKEE. Ker naj bi bila merilna naprava okvarjena, naj bi po njenem mnenju obstajala zakonska podlaga za izračun ocenjene porabe električne energije za obdobje treh mesecev pred pregledom, in sicer od 11. 1. 2023 do 10. 4. 2023. Ocenjena poraba, ki jo je zaračunala tožena stranka, je bila 3168 kWh. Na podlagi takrat veljavnih cen električne energije je zaračunani znesek znašal 2058,26 leva (BGN) (približno 1000 EUR). Tožena stranka je ta znesek izračunala izključno na podlagi dnevne tarife, ki je dražja od nočne tarife.
- 5 Tožeča stranka meni, da ni dolžna plačati tega zneska, ker naj ne bi vedela, da se je števec pokvaril, naj ne bi imela dostopa do tega števca in naj bi bilo oceno mogoče opraviti tudi za krajše obdobje, in sicer le za obdobje, v katerem je bil števec električne energije pokvarjen. Zato je vložila negativno ugotovitveno tožbo, s katero je predlagala, naj se ugotovi, da ni dolžna plačati nobenega zneska za ocenjeno porabo električne energije v treh mesecih pred pregledom.
- 6 Tožena stranka v celoti nasprotuje tožbenemu zahtevku in trdi, da je bil znesek izračunan v skladu s členom 50(1)(b) PIKEE, če merilna naprava, za katero velja obvezno umerjanje, ne izvaja meritev ali izvaja meritve, ki nedopustno odstopajo.
- 7 V poročilu sodnega izvedenca je bilo ugotovljeno, da ob pregledu dne 10. 4. 2023 števec električne energije ni v celoti zabeležil porabe električne energije v objektu tožeče stranke. Skozi števec je sicer tekla električna energija, vendar je bilo odstopanje pri merjenju večje od dovoljenega. Števec električne energije na prikazovalniku ni sešteval meritev. Skozi števec je tekla električna energija, vendar je ni sešteval v števcu/prikazovalniku in torej ni obdeloval impulzov, to je ni meril električne energije, ki je tekla skozi števec. Zlasti v obdobju od 20. 1. 2023 do 20. 2. 2023 števec električne energije ni meril v celoti. V obdobju od 21. 2. 2023 do 9. 4. 2023 je meril le delno. Pregled je bil izveden 21. 4. 2023. Zato je naprava v obdobju od 20. 1. 2023 do 9. 4. 2023 merila nepopolno oziroma delno.
- 8 Iz poročila sodnega izvedenca je razvidno, da je tožena stranka sporni števec električne energije nazadnje preverila 14. 3. 2018. Naknadni pregled je bil opravljen na sporni datum, to je 12. 4. 2023. Tožena stranka ni imela oddaljenega dostopa do števca električne energije, da bi lahko v realnem času odčitavala vrednosti in preverjala stanje naprave, tako da ni bilo opravljenih nobenih daljinskih odčitkov, temveč so odčitke opravljali le zaposleni pri toženi stranki. Na kraju samem ni na voljo merilnih naprav za spremljanje vrednosti električne energije. Sodni izvedenec zato ni mogel natančno določiti količine električne energije, ki jo je tožeča stranka porabila v obdobju, v katerem je naprava merila nepopolno ali delno (od 20. 1. 2023 do 9. 4. 2023).

- 9 Nesporno je in razvidno tudi iz poročila izvedenca, da sporni števec električne energije ni v celoti beležil pretoka električne energije. Zunanjih vplivov na merilno napravo naj ne bi bilo, prav tako naj ne bi bilo napak v priključnem sistemu in stikalni napravi do prenosnega sistema. Programska oprema naj ne bi bila spremenjena. Ugotovljeno je bilo, da je bil vzrok nepravilnega delovanja števca notranja napaka, tehnična okvara števca. Števec električne energije je bil okvarjen.
- 10 Nesporno je, da je bila tožeča stranka obveščena o opravljenem pregledu in da ji je tožena stranka izdala račun za sporni znesek, ki ga je tudi prejela. Pregled je bil izveden v skladu z zakonom in sestavljeni so bili potrebni zapisniki. Tožeča stranka je bila obveščena o pregledu in rezultatih tega pregleda.

Bistvene trditve strank v postopku v glavni stvari

- 11 Spor se nanaša na pravni položaj, in ne na dejansko stanje. Tožeča stranka trdi, da ji ni treba plačati zaračunanega zneska, kar tožena stranka izpodbija. Postavlja se vprašanje, ali ravnanje tožene stranke ne krši varstva potrošnikov. Ali lahko podjetje za dobavo električne energije po uradni dolžnosti in enostransko naknadno zahteva plačilo zneskov, če števec električne energije ni prikazoval meritev, ni bil nameščen na nepremičnini porabnika in je bil v lasti dobavitelja? Spor se nanaša na vprašanje, ali mora porabnik, tudi če ni kriv (namerna okvara števca), plačati zadevni znesek za ocenjeno porabo električne energije v zadnjih treh mesecih, ne da bi bilo ugotovljeno, kolikšen znesek je porabil po dnevni in nočni tarifi. Cena se namreč razlikuje glede na tarifo.
- 12 Postavlja se vprašanje, ali je ravnanje tožene stranke primerno za varstvo potrošnikov, to je ali lahko podjetje enostransko preračuna porabo električne energije porabnika zaradi okvare števca električne energije, do katerega pa porabnik ni imel dostopa, pri čemer preračun temelji na ocenjeni količini električne energije na podlagi zmogljivosti števca električne energije za predvideno obdobje in ne za dejansko obdobje, v katerem je bil števec v okvari. Sporno je, ali je porabnik odgovoren za ocenjene stroške električne energije za predvideno obdobje, če je njegov števec električne energije okvarjen, vendar je števec v lasti tožene stranke in pod nadzorom dobavitelja, ta pa ga ni takoj odstranil in zamenjal z novim, zlasti ker je bil zadnji pregled opravljen pet let pred spornim pregledom.

Kratka predstavitev obrazložitve predloga za sprejetje predhodne odločbe

- 13 V uvodni izjavi 83 Direktive (EU) 2019/944 je navedena obveznost zmanjšanja izgub v omrežju (v okviru splošnega načela energetske učinkovitosti) ter daljinskega odčitavanja in nadzora omrežja v realnem času s strani omrežnih operaterjev.

- 14 V zvezi z izgubami v omrežju je bolgarski zakonodajalec sprejel določbo člena 83(1), točka 6, in člena 83(2) zakona o energetiki, na podlagi katere je regulativna komisija, regulativni organ v smislu Direktive (EU) 2019/944, določila pravila za merjenje količine električne energije.
- 15 Regulativna komisija je v PIKEE vključila določbe o izračunu, na podlagi katerih se v skladu z načelom neupravičene obogatitve določi, koliko električne energije porabnik porabi v predvidenem obdobju (ocenjena poraba električne energije). Pravila zajemajo več primerov.
- 16 V primeru tehnične okvare merilne naprave zaradi dokazane spremembe na priključnem sistemu ali v primeru zunanjega vpliva na tehnično merilno napravo zaradi (krivdnih) dejanj porabnika dobavitelj električne energije zaračuna znesek za količino električne energije, ocenjeno v skladu s členom 50 PIKEE, po ceni, ki jo določi regulativna komisija. Tako člen 50 PIKEE metodo izračuna ureja le v primeru zunanjih vplivov na beleženje porabe ali vrsto priključka. Če se je končni potrošnik nezakonito priključil na prenosni sistem, podjetje za dobavo električne energije električno energijo zaračuna v skladu z določbami člena 51 PIKEE.
- 17 Če se števec električne energije pokvari ali ne meri pravilno brez zunanjega vpliva porabnika, se obračun izvede v skladu s členom 52 PIKEE. Ta določba dobavitelju omogoča, da v primeru okvare naprave brez zunanjega vpliva porabnika zaračuna znesek na podlagi ocenjene porabe električne energije.
- 18 V primeru okvare ali nenatančnega delovanja tarifnega stikala lahko dobavitelj znesek zaračuna v skladu s členom 53 PIKEE. V skladu z bolgarskim pravom je tarifno stikalo ura, ki krmili dnevno in nočno delovanje. Do 1. 4. 2024 se je namreč cena električne energije spreminjala glede na dnevno ali nočno tarifo.
- 19 Določbe členov od 50 do 53 PIKEE upoštevajo načelo neupravičene obogatitve (načelo nadomestila za porabljeno, a ne zabeleženo električno energijo). Pravila temeljijo na predpostavki, da je porabnik, če se meritve niso izvajale ali je prišlo do okvare tehnične merilne naprave, v določenem obdobju porabil določeno količino električne energije po nočni ali dnevni tarifi. Regulativna komisija je opredelila fikcijo za obdobje porabe električne energije, količino električne energije in tarifo za električno energijo.
- 20 Navedene določbe obravnavajo količine električne energije iz členov od 50 do 53 PIKEE kot izgube v omrežju operaterja prenosnega sistema. Izguba je sestavljena iz porabe električne energije s strani porabnika, ki je števec ni zabeležil. Porabnik torej ne plača dejanske količine električne energije. Hkrati določbe PIKEE uvajajo fikcijo ocenjene količine električne energije, ne da bi se upoštevale konkretne okoliščine posameznega gospodinjstva.
- 21 V teh določbah je določena „ocenjena“ količina električne energije za določeno obdobje, ki je odvisna od trenutka, ko dobavitelj/operater ugotovi okvaro naprave. Pri poznejši ugotovitvi dejanskega stanja dobavitelj obračuna električno energijo

po višji ceni, kot če bi do ugotovitve prišlo prej. To je posledica dejstva, da se cene električne energije posodablajo in zvišujejo vsakih nekaj mesecev.

- 22 V skladu z navedenimi nacionalnimi določbami pomeni električna energija, ki je merilna naprava ne zajame, strošek, ki ga mora nositi porabnik v obsegu in trajanju, določenima v standardu. To je namenjeno upoštevanju načela neupravičene obogatitve. V pravnem smislu je to povezano z načelom obveznosti porabnika, da dobavitelju električne energije nadomesti izgubljeno vrednost. Razlog za to obveznost nadomestila vrednosti je, da je bil števec električne energije v okvari, ni pravilno meril ali so nanj vplivali zunanji dejavniki, vendar je mogoče domnevati, da je porabnik kljub temu porabil električno energijo.
- 23 Člen 46(2)(d) Direktive (EU) 2019/944 določa tudi, da dejavnost prenosa električne energije vključuje plačila, vključno s plačili za energijo za izgube. V skladu s členom 18(8) Uredbe (EU) 2019/943 regulativni organ države članice prizna te stroške omrežnega operaterja in jih upošteva v tarifah za distribucijo, da bi spodbudil operaterje distribucijskih sistemov k večji učinkovitosti. Namen tega ukrepa je spodbuditi dobavitelje/operaterje, da optimizirajo svoja omrežja in tako zmanjšajo izgube v smislu energetske učinkovitosti.
- 24 V zvezi s tem ni jasno razvidno, kateri so elementi, ki jih zajema izraz „plačil[a] [...] vključno z [...] energijo za izgube“ v smislu člena 46(2)(d) Direktive (EU) 2019/944 in člena 18(8) Uredbe (EU) 2019/943. Ali je treba te določbe razlagati tako, da plačila za izgube vključujejo tudi porabljeno električno energijo, ki pa je merilna naprava ni zabeležila, če je neizvedeno ali nepravilno beleženje električne energije pri porabniku (a) posledica ravnanja porabnika, (b) ni posledica ravnanja porabnika, temveč okvare naprave, in omrežni operater ali dobavitelj električne energije posledic neizvedenega merjenja ni pravočasno odpravil?
- 25 V Uredbi (EU) 2019/943 je zapisano načelo sorazmernosti. V skladu z njim bi bilo treba stroške vključiti v tarife. Predložitveno sodišče se sprašuje, ali to ne nasprotuje obveznosti operaterjev/dobaviteljev, da povečajo učinkovitost svojih omrežij z znižanjem stroškov dobave električne energije. V obravnavani zadevi je bilo ugotovljeno, da je bil pregled zadevnega števca pred 12. 4. 2023 opravljen leta 2018. Dobavitelj električne energije torej med letoma 2018 in 2023 ni sprejel nobenih ukrepov za preverjanje in vzdrževanje naprave. Šele ko je 12. 4. 2023 odkril okvaro naprave, je zaračunal znesek, ki bi moral v skladu z zakonskimi določbami pokriti njegove stroške za dobavljeno, vendar neizmerjeno energijo. Ali se lahko porabniku zaračunajo izgube za neizmerjene količine električne energije, kot so te v obravnavani zadevi, če dobavitelj ali omrežni operater napake na merilni napravi ni pravočasno odpravil? Predložitveno sodišče meni, da bi vključitev stroškov izgub, kot so ti iz postopka v glavni stvari, zmanjšala spodbude za dobavitelja električne energije/omrežnega operaterja za zmanjšanje njegovih izgub, saj teh stroškov ne bi nosil neposredno [on], temveč končni potrošnik.

- 26 Zato ni jasno, ali člen 18(8) Uredbe (EU) 2019/943 nasprotuje nacionalni ureditvi, kot je obravnavana, v skladu s katero je porabnik omrežnemu operaterju ali dobavitelju električne energije dolžan plačati znesek za ocenjeno porabo električne energije, če števec električne energije ni ali ni pravilno meril porabe brez krivde porabnika in dobavitelj ali operater vzroka za to ni pravočasno odpravil.
- 27 Po drugi strani je regulativni organ v skladu s členom 59(1)(a) Direktive (EU) 2019/944 pooblaščen, da določi ali odobri tarife za prenos ali distribucijo ali njihove metodologije. V zvezi s tem ni jasno, ali člen 59 te direktive dovoljuje ureditev, kakršna je nacionalna ureditev, v skladu s katero so stroški operaterja za dobavljeno in porabljeno energijo, ki zaradi napake na merilni napravi ni bila izmerjena ali je bila izmerjena nenatančno, vključeni v tarifo. Ali je treba to obveznost regulativnega organa razlagati tako, da je določitev tarif za prenos ali distribucijo ali njihovih metodologij na podlagi preglednih meril izpolnjena v primerih, ko je vzrok za okvaro merilne naprave (a) v ravnanju potrošnika ali (b) ne v ravnanju potrošnika, temveč v okvari števca? Upoštevati je treba, da ta tarifa vključuje obratovalne stroške dobavitelja električne energije/omrežnega operaterja v primeru okvar merilne naprave, ki jih dobavitelj/omrežni operater ni odpravil takoj, in sicer v višini ocenjenih izgub za predvideno časovno obdobje.
- 28 Poleg tega člen 18(1) Uredbe (EU) 2019/943 določa, da mora porabnik operaterju prenosnega sistema plačevati pristojbine, ki odražajo stroške omrežja, v odstavku 7 pa, da ti stroški temeljijo na uporabi distribucijskega omrežja s strani uporabnikov omrežja. Ni jasno, kako morajo ti stroški odražati uporabo distribucijskega omrežja s strani njegovih uporabnikov – ali na podlagi ocenjenega obračuna ali na podlagi dejansko zaračunanih stroškov/izgub. Ali je treba člen 18(1) in (7) Uredbe (EU) 2019/943 razlagati tako, da dovoljuje nacionalno ureditev, ki določa metode za izračun stroškov električne energije porabnika na podlagi ocene porabe električne energije v predvidenem obdobju, ne da bi se upoštevala količina električne energije, ki jo je porabnik dejansko porabil v primeru okvare tehnične merilne naprave (števca električne energije)?
- 29 V skladu s členom 3 Direktive 2011/83/EU spadajo pogodbe o dobavi električne energije na področje varstva potrošnikov. V obravnavanem primeru ni sporno – in stranki tega ne izpodbijata – da med njima obstaja pogodbeno razmerje, ki se nanaša na dobavo električne energije na zgoraj navedeni lokaciji. Člen 27 Direktive 2011/83/EU potrošnika oprošča obveznosti plačila zneska dobavitelju električne energije, ki presega naročeno dobavo električne energije. Ta določba s tem vzpostavlja načelo, da mora potrošnik plačati le dobavo električne energije, ki jo je dejansko porabil. Nasprotno pa določbe PIKEE v nacionalnem pravu določajo načelo, da je treba plačati ocenjeno količino električne energije za predvideno obdobje, če merilna naprava tehnično ni mogla izmeriti porabe električne energije v primerih, ki niso določeni v členih od 50 do 53 PIKEE. Plačilo za ocenjeno količino električne energije, ki ni bila dejansko izmerjena, se v skladu z bolgarskim pravom izvede ob upoštevanju načela zmanjšanja stroškov električne energije (načelo energetske učinkovitosti) iz uvodne izjave 83 Direktive

- (EU) 2019/944. Ti stroški energetskega omrežja se prenesejo na potrošnika. Poleg tega člen 4 Direktive 2011/83/EU določa načelo, da države članice ne smejo uvesti strožjih določb od tistih, ki so določene v tej direktivi. Zato ni jasno, ali je treba člena 4 in 27 Direktive 2011/83/EU razlagati tako, da dovoljujeta nacionalno ureditev, ki gospodinjskemu odjemalcu nalaga obveznost plačila ocenjene količine električne energije za predvideno obdobje, če merilna naprava ni dejansko zabeležila količine električne energije, je bila zunaj dosega odjemalca in je izpad beleženja (a) posledica zunanjšega vpliva na števec ali ravnanja odjemalca ali (b) ni posledica niti zunanjšega vpliva niti ravnanja odjemalca, temveč okvare naprave, če potrošnik ni imel dostopa do merilne naprave in dobavitelj/operater okvare naprave ni pravočasno odpravil. Ali je treba člen 27 Direktive razlagati tako, da mora potrošnik v primeru nepravilne ali netočne meritve števca, ki ni posledica njegovega ravnanja, plačati le količino, ki jo je dejansko porabil?
- 30 Poleg tega člen 10(4) Direktive (EU) 2019/944 določa, da morajo dobavitelji svoje odjemalce obvestiti o vsaki spremembi cene dobave. Končna cena za porabnika se zato izračuna na podlagi količine porabljene električne energije in cene na enoto količine. V zvezi s tem ni jasno, ali je treba člen 10(4) Direktive (EU) 2019/944 razlagati tako, da ne nasprotuje nacionalni ureditvi, ki dobavitelju električne energije/omrežnemu operaterju dovoljuje, da količino električne energije v zgoraj opisanih okoliščinah nadomesti z oceno količine električne energije, porabljene v predvidenem obdobju.
- 31 Razlaga navedenih določb prava Unije je potrebna za ugotovitev, kako je treba razumeti stroške za kritje izgub v omrežju in ali mora te stroške nositi dobavitelj ali potrošnik. Po eni strani bo zaračunavanje teh stroškov dobavitelju dobavitelja spodbudilo k večji energetske učinkovitosti (načelo energetske učinkovitosti), po drugi strani pa to zagotavlja varstvo potrošnikov v EU (potrošnik mora plačati le za svojo porabo električne energije). V okviru varstva potrošnikov je treba razložiti tudi, ali mora potrošnik plačati ocenjeno količino električne energije v predvidenem obdobju, če ni odgovoren za to, da ni bila izmerjena. Potreba po razlagi izhaja iz potrebe po preučitvi sorazmernosti uvedene nacionalne ureditve o plačilu električne energije v primeru okvare števca glede na določbe prava Unije o varstvu potrošnikov v zvezi s storitvami dobave. Razlaga je potrebna tudi za pojasnitev, ali je dovoljeno, da regulativni organ uvede fikcijo za porabljeno električno energijo v primeru okvare števca.
- 32 Iz zgoraj navedenih razlogov je treba Sodišču Evropske unije v skladu s členom 267, prvi odstavek, točka (b), PDEU predložiti predlog za sprejetje predhodne odločbe. Ni jasno, ali je treba pravo Unije razlagati tako, da ne nasprotuje temu, da porabnik plača znesek za dobavljeno električno energijo, ki je izračunan na podlagi ocenjene količine električne energije za predvideno obdobje, ne da bi se preverilo, ali je porabnik v tem obdobju to količino električne energije dejansko porabil. Ali je pri oblikovanju računov za električno energijo dopustna uvedba fikcij, kakršne so obravnavane v tej zadevi? Predložitveno sodišče je ugotovilo, da je razlaga prava Unije potrebna za ustrezno rešitev spora, da se presodi, v kolikšni meri so zaščitene pravice porabnikov in se uporablja načelo

energetske učinkovitosti, kadar se stroški prenesejo na porabnika, ne da bi se preučila dejanska poraba.

DELOVNI DOKUMENT